

The Big Squeeze

SHABBAT CHAPTER 7 MISHNAH 2

אַבוֹת מְלָאכוֹת אַרְבָּעִים חָסֵר אַחַת: הַזֹּרֵעַ, וְהַחֹרֵשׁ, וְהַקּוֹצֵר,
וְהַמְעַמֵּר; הַדָּשׁ וְהַזֹּרֵה; הַבוֹרֵר, הַטּוֹחֵן, וְהַמְרַקֵּד, וְהַלֵּשׁ,
וְהַאֹפֶה; הַגּוֹזֵז אֶת הַצֶּמֶר, הַמְלַבֵּנוֹ, וְהַמְנַפֵּצוֹ, וְהַצּוֹכְעוֹ, וְהַטּוֹנֶה,
וְהַמְסֵךְ, וְהַעוֹשֶׂה שְׁנֵי בְתֵי נִירִין, וְהַאֹרֵג שְׁנֵי חוּטִין, וְהַפּוֹצֵעַ שְׁנֵי
חוּטִין; הַקּוֹשֵׁר, וְהַמְתִיר, וְהַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תְפִירוֹת; הַקּוֹרֵעַ עַל מְנַת
לְתַפּוֹר שְׁתֵּי תְפִירוֹת; הַצֵּד צְבִי, הַשׁוֹחֵטוֹ, וְהַמְפְּשִׁיטוֹ, הַמּוֹלְחוֹ,
וְהַמְעַבֵּד אֶת עוּרוֹ, וְהַמּוֹחֵקוֹ, וְהַמְחַתְּכוֹ; הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת,
וְהַמּוֹחֵק עַל מְנַת לְכַתּוֹב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת; הַבּוֹנֶה, וְהַסּוֹתֵר; הַמְּכַבֶּה,
וְהַמְּבַעֵיר; הַמְּכַה בַּפְּטִישׁ; הַמּוֹצִיא מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת — הֲרִי אֵלֶּי
אַבוֹת מְלָאכוֹת אַרְבָּעִים חָסֵר אַחַת.

The main classes of activity [*melakhah*] are forty less one: sowing, plowing, reaping, binding sheaves; threshing, winnowing; sorting, grinding, sifting, kneading, baking; shearing the wool, bleaching it, beating it, dyeing it, spinning, stretching the warp on the loom, making two loops, weaving two threads, separating two threads; tying a knot, untying a knot, sewing two stitches; tearing in order to sew two stitches; trapping a deer, slaughtering it, flaying it, salting it, curing its hide, scraping it, cutting it up; writing two letters, erasing in order to write two letters; building, pulling down; extinguishing, lighting a fire; striking with a hammer; carrying from domain to domain — these are the main classes of activity: forty less one.

והרש: תנא
הרש והמנפץ* והמנפץ כולן מלאכה אחת
הן:

Source 2: גמרא
שבת דף ע"ג

המנפץ . פשתן בגבטולין:
והמנפץ . למר גפן בקשה כדרך האומנין ולמר גפן גידולי קרקע
הוא להכי קרי גיפוס דיליה תולדה דדש שמפרק גרעינין ממש ולא
קרי ליה תולדת מנפץ דלמר :

SHABBAT CHAPTER 22 MISHNAH 1

חבית שנשברה, מצילין הימנה מזון שלש סעודות. ואומר
 לאחרים: בואו והצילו לכם, ובלבד שלא יספג. אין סוחטין את
 הפרות להוציא מהן משקין; ואם יצאו מעצמן, אסורין. רבי
 יהודה אומר: אם לאכלין — היוצא מהן מתר, ואם למשקין —
 היוצא מהן אסור. חלות דבש שרסקן מערב שבת, ויצאו מעצמן,
 אסורים; ורבי אלעזר מתיר.

If a jug was broken, one may save from it food for three meals. And one may say to others, “Come and save for yourselves,” provided he does not absorb. One may not press fruit to extract from it liquids; and if they came out by themselves, they are prohibited. Rabbi Yehudah says, If for food — what comes out from them is permitted, and if for drink — what comes forth from it is prohibited. If honeycombs were crushed before Shabbat, and it came forth by itself, it is prohibited; but Rabbi Eleazar permits.

Kehati

One may not press fruits — on Shabbat, to extract from it liquids — for the pressing of fruit is a derivative of threshing; and — even — if they — the liquids, came out by themselves, they are prohibited — to be drunk on this Shabbat, lest one come to squeeze the fruit with his hands on Shabbat. **Rabbi Yehudah says, If** — the fruit stands ready — **for food** — to be eaten, **what comes out from them is permitted** — to be drunk on Shabbat, for since one does not want the liquids to ooze from the fruit, we do not fear lest he will press it; and — but, if — the fruit stands ready — **for drink** — **what comes forth from it is prohibited** — As one is pleased by the liquids oozing out, the Sages prohibited this liquid, lest he come to press the fruit directly on Shabbat. The Gemara explains that in the case of olives and grapes, even Rabbi Yehudah agrees that even if they stand ready for eating, what oozes from them is prohibited, for these fruits stand ready mainly to be pressed. Other types of fruits, however, which are only for eating, even the Sages agree that the juice which oozes from them is permitted, for they are not normally pressed. The Sages and Rabbi Yehudah disagreed only about soft fruits, such as mulberries, and pomegranates, for Rabbi Yehudah likens them to other fruits, while the Sages liken them to olives and grapes. The halakhah follows Rabbi Yehudah.

זמנים, הלכות שבת פ"ח

רמב"ם הלכות שבת 4: Source 4:

הסוחטין את הפרות להוציא מימיהן-חייב. משום מפרקטי, ואינו חייב עד שיהיה במשקין שסחט — בגרוגרת. ואין חייבים מן-התורה אלא על דריכת זיתים וצנבים בלבד. ומתיר לסחט אשכול של ענבים לתוך האכל, שמשקה הקא לאכל — אכל הוא, ונמצא כמפרק אכל מאכל. אבל אם סחט כלי שאין בו אכל — תרי זה דורף וחייב. והחולקב לתוך האכל או היונק בפיו — פטור. ואינו חייב עד שיחלב לתוך הכלי.

Source 5: ערוך השלחן אורח חיים

ג ותולדותיהם תולדת דש כתב הרמב"ם בפ"ח דמפרק
הוא תולדת דש משום דדישה היא מפריש התבואה
מהשיבולים ולכן כל מפרק שמפריש דבר מדבר הוי
תולדה דדש ותניא וע"ג. ה. הדש והמנפץ והמנפט כולן
מראכה אחת הן ופירש"י מנפץ פשתן בגבעולין
והמנפט צמר גפן שמפרק גרעינים מטנו והערוך
פי' בשם הגאון מנפץ שמפרק האוכל מן עפרוריתו
ומנפס שמולל שבדים ע"ש וכתב הרמב"ם דחולב את
הבהמה חייב משום מפרק וצ"ל דבהמה מקרי גידולי
קרקע ועמוס' ע"ג. ד"ה מפרק ודו"ק וכתב דחולב חייב
משום מפרק וזה בארנו לעיל סי' שט"ז ע"ש וכן
כחיתת פירות כתב דחייב משום מפרק ובוה יש דינים
ופרטים הרבה ויתבארו בס"י זה :

שכ דיני סחיטה בשבת, ובו כ' סעיפים:

א *זיתים (ב) וענבים (א) אסור לסחטן (ב) (ועין לעיל סימן רנב סעיף ה). ונאם יצאו מעצמן (ג) אסורים,
אפלו לא היו עומדים (ד) יאלא לאכילה. ונתותם ורמונים (ה) אסור לסחטן, ונאם יצאו מעצמן.
"אם עומדים (ו) לאכילה מתר, ונאם עומדים למשקים אסור. ושאר כל הפרות (ז) *מתר (ח) לסחטן:
הגה (ח) *ובמקום שנהגו (א) לסחט איזה פרות לשמות מימיו מחמת צמא או תענוג, (ט) *דינו כותחים ורמונים,
אבל אם נהגו לסחטו לרפואה לכד אין לחש (כ"י).

ד *מתר לסחט אשכול ענבים *לתוף קדרה שיש בה תבשיל
(יז) כדי לתקן האכל, *דהנה לה משקה *הבא לאכל וקאכל דמי, (יח) אבל אם אין בה תבשיל *אסור:
ו *מתר (כב) *לסחט (ט) לימוני"ש:

להחמיר בזה, אם לא במקום שנהגו להחמיר אין להקל, וכן יצת
המגן-אברהם וכתב אחרונים. (י) ונאפלו במקום שנהגו להחמיר בשאר
פרות הינו דוקא בשפוטטו לשם משקה, אבל בשפוטטו בקצרה לטבל בו
המאכל שרי, דלא מקרי משקה בזה, (יא) ובזיתים וענבים אסור אף באפן
זה: (ט) דינו כותחים ורמונים. ותפוחים כהיום, (יב) גם כן דינו כותחים
ורמונים, דיש מקומות שנהגו לסחט מהם הרבה, (יג) אף אם התפוח
מבשל וסוחט שיצא ממנו, שרי, דהא סוחט כל האכל ממנו:

ף (כב) לסחט לימוני"ש. ובכשנינו ציטרי"ן, והינו אפלו למשקין.
ואף שדרך לסחטן בחל, כיון שאין דרך כלל לסחטן לצרף משקה
אלא לטבל בו אכל, הוי כשאר פרות, וכנ"ל בסעיף א. ונאפלו אם
הדרך לסחטן בחל לתוף מים שנתנו בהם צוקע"ר² לשמות לתענוג,
מכל מקום נוהגין העולם להקל לעשות זה בשבת, ואפשר משום דלא
מתסר אלא לשררף לשמות מי סחיטת הפרי גם בלא תערוכות משקה
אחר; אי נמי, דלא מתסר אלא בשפוטטין מימיו לכד ואתר-כף
מערבין אותם, אבל אם המנהג לסחט מימיו לתוף משקה אחר לתן בו
טעם, שרי [כ"י וט"ז]. (ט) ולפי זה בזמן הזה, שירוצ שפמלאין חביות
למאות לשמות עם פאני"ש באיזה מקומות, צריך עיון גדול אם מתר
לסחטן בשבת לתוף משקה, דאפשר דדמי לתותים ורמונים כיון דדרך
לסחטן בכלים בפני עצמם, (ט) ועל-כן צריך לזהר שישחט מקדם על
הצוקער בפני עצמו, דהוי כמשקה הבא לאכל, וכן לסחטו
(כט) לתבשיל ועל-גבי האכל פשטא דשרי, וכנ"ל בסעיף ד. ודע,
דהשלחן-ערוך דמתיר לסחט לימוני"ש הינו קדם שונכשו, אבל אם
כבושים במלח ושאר דברים, דינם ככבשים ושלקות, וכדלקמה

א (א) אסור לסחטן. והסוחטן (ב) חייב משום מפרק, והוא תולדה
דדש: (ב) ועין לעיל סימן רנב. דשם נתבאר לענין טעינת הקורה
מבעוד יום על זיתים וענבים, ועין שם מה שכתבנו במשנה ברורה
סעיף-קטן מב: (ג) אסורים. גזרה (ג) שפא ובוא לסחטו לכתחלה:
(ד) אלא לאכילה. והינו ששקצם לאכילה, (ג) והטעם, דכיון דרבן
לסחיטה קימא, נחיא לה בהמשקה שזבו, (ד) ושפא ימלך עליהן
לסחיטה: (ה) אסור לסחטן. אף שסתמיהו עומדין לאכילה, הואיל
ומקצת בגי'אדם סוחטין אותם בזיתים וענבים, (ו) אסוריה רבנן אטו
זיתים וענבים:

(ח) ובמקום שנהגו וכו'. משמע דבאותו מקום אסור ובשאר מקומות
שרי, (ט) אף אם דרך להוליך המשקה של הפרות במקום למקום, אסור
בכל העולם. וכל זה הוא לוצת הרמ"א, אבל המגן-אברהם האריך בענין
זה, ומסקנתו, דאם נודע לנו שבאיזה מקום נהגו לסחטו למשקה, ונאפלו
הנוהגים בזה הוא רק מקצת בגי'אדם מחמת שיש להם פרות הרבה ולא
עיר שלמה, אסור מחמת זה לסחט בכל מקום, וכן כתבו בזה אחרונים.
עוד כתב המגן-אברהם, דדוקא בענין שאם היה לכל העולם פרות הרבה
כאלו היו סוחטין אותם, אבל בלאו הכי אמרינן דבטלה דעתם, ועין
בבאור הלכה מה שכתבנו בזה. (ט) והני אגסים, שקורין בערנע"ס בלשון
אשכנז, אסור לסחטן, מפני שבמדינות אשכנז נהגו לסחטן למשקה,
ואפשר שאם היה לכל העולם הרבה היו גם-כן סוחטין, אבל הפרות שאין
הדרך כלל לסחטן בשום מקום, מתר לסחטן אפלו למשקה, וכנ"ל. ודעת
הב"ח שאסור לסחט שום פרי, אלא אם פננתו רק למתק הפרי, אבל
למימיו אסור, וכתב שכן המנהג. ועין בבאור הלכה שבארנו דמדינא אין

ד (יז) כדי לתקן האכל. כי השם 'מפרק' בזיתים וענבים אינו כי אם בשצריך לסחיטת הפרי
למשקה, שאז חשוב פריקה, שמפרק המשקה מן האכל, מה שאין כן בזה אין זה דרך פריקתו, (כא) דהוי כמפריד אכל מאכל.

From The 39
Melachos, by
Rabbi Dovid
Ribiat

a-1) The distinguishing characteristic of grapes and olives

Grapes and olives are different from other fruits because they are distinguished especially for their juice. Of all fruits, only the juices of olives and grapes are Halachically considered “drinks” in the Halachic sense:

There are seven liquids of special Halachic importance, known as the Seven Principal Drinks (שבע משיקים). They are: 1) wine 2) bee's honey 3) olive oil 4) milk 5) dew 6) blood 7) water. These are the only liquids whose extraction from a solid can be considered Mefarek. Juices of all other fruits are not considered Halachic drinks.⁵⁹

Squeezing out the juice of grapes and olives is Mefarek M'deoraisa because it entails extracting a new entity (i.e. the drink) from the solid pulp of the fruit and is thus similar to extracting a kernel or pea from its natural casing.^{59a}

On the other hand, juices of other fruits are regarded merely as secretions of the fruit - fruit extracts - and are secondary to the fruit itself. Consequently, extracting these juices is Halachically the same as simply cutting a fruit in half.^{59b}

Nevertheless, the Sages placed restrictions on the squeezing of most fruits because people might fail to make the critical distinction between grapes and other fruits. If squeezing ordinary fruits would be permitted, many people would mistakenly squeeze grapes and olives as well.^{59c}

b) The "Ossur M'derabonon" category of fruits

As explained earlier (E), there are three categories of fruits with regard to the restrictions on S'chitah (squeezing). The Ossur M'derabonon (אסור מדרבנן) category of fruits is the second of these groups. This includes the many varieties of fruits that may not be squeezed on Shabbos by Rabbinic ordinance.

b-1) Types of fruits included in this group

The Talmud specifically mentions two varieties of fruits in this group: Berries and pomegranates (תורנים ורמנים). Apparently, in the time of the Talmud, a significant segment of the population pressed these fruits and used their juices for drinks. This is why berries and pomegranates were specifically noted.

However, all fruits or vegetables that are commonly pressed for their juices and enjoyed as drinks are included under the M'derabonon category. This is true even of fruit juices that are produced only in certain countries or cities. For example, exotic fruits the juices of which are not available in this country may not be squeezed on Shabbos if it is known that they are used for their juices in their native lands.⁷¹

Most fruits and many vegetables are commonly pressed for their juices and are therefore similar to grapes and olives, which are also used primarily for their juices. Because of their similarity in this respect, many people might fail to distinguish between grapes (that are prohibited by Torah law) and these other varieties. To prevent this sort of confusion, squeezing all such fruits for their juice was Rabbinically prohibited.⁷²

Included are oranges, lemons, grapefruits, apples, pineapples, cherries, strawberries, pomegranates and tomatoes.⁷³

